

BOTANISCH ILLUSTREREN
EN ONTWERPEN

— MIJKE DESSERTER —

www.kosmosuitgevers.nl

Illustraties, tekst en ontwerp: Mijke Desserjer

Vormgeving: Marieke Oele

Onder redactie van: Lunia Ries

Eindredactie: Marian van Eekelen

© 2018 voor de Nederlandse taal: Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

ISBN 978 90 4392 035 3

ISBN e-book 978 90 4392 036 0

NUR 400

Alle rechten voorbehouden / All rights reserved

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze en/of door welk ander medium ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Noch de maker, noch de uitgever stelt zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave.

BOTANISCH ILLUSTREREN EN ONTWERPEN

— Mijke Desserjer —

**KOS
M•S**

INHOUD

WELKOM

9

MATERIALEN

11

INSPIRATIE & CREATIVITEIT

17

BLADEREN & BLOEMEN

21

INSECTEN & ANDERE DIEREN

27

SCHADUW & ARCERING

35

LIJNVERSIERINGEN & KADERS

41

KRANSEN

53

CACTUSSEN & ANDERE PLANTEN

61

SCHATTEN UIT DE NATUUR

71

PATRONEN

77

HANDLETTERING

87

WELKOM

Sinds ik me kan herinneren ben ik bezig met tekenen. Van kleine tekeningetjes hier en daar tot schetsblokken vol grote tekeningen. Geen pagina liet ik leeg in mijn oude tekenboeken en schetsblokken! Alhoewel ik jaren heb gewerkt als creatief grafisch vormgever, gebruikte ik zelf eigenlijk nooit mijn pen om illustraties met de hand te maken.

Tot ik, in 2016, de sprong in het diepe waagde en ben begonnen als freelance illustrator. Ik tekende erop los. En daar werd zo leuk op gereageerd! Niets zo heerlijk dan met een pen iets moois te creëren op een leeg vel papier. Dat wil ik graag met jou delen!

In dit boek ga ik je helpen met de basis. De basis van kleine, botanische tekeningen. Meestal met potlood en pen (de basis-ingredienten), maar ik zal ook enkele andere materialen en technieken noemen. Elke oefening in dit boek bevat eenvoudige instructies en inspirerende voorbeelden. Experimenteer vooral zelf en probeer af en toe iets anders. Want juist je eigen stijl maakt jouw tekeningen uniek!

Mijke Desserjer – Mijksje

MATERIALEN

Voor botanische illustraties heb je niet veel nodig. De tekeningen maak je al eenvoudig met een potlood, een gum en een zwarte pen. In dit hoofdstuk laat ik zien welke materialen geschikt zijn. Het is heerlijk om af en toe andere materialen te proberen en je te laten verrassen door het effect.

POTLODEN

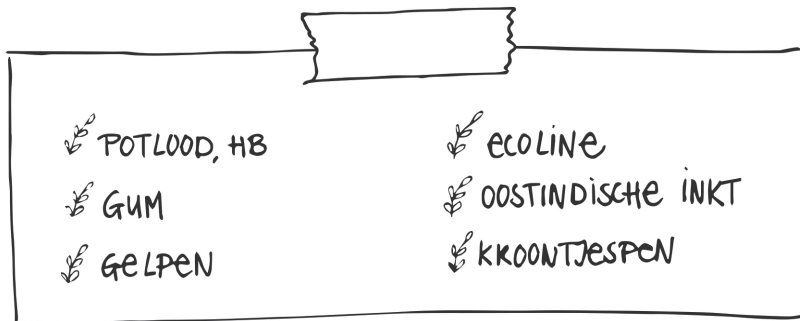
Botanische illustraties teken ik altijd eerst even met potlood. Zo kan ik goed bekijken hoe de tekening verdeeld is over de pagina, en de proporties kloppen, et cetera. De tekening kan dan nog makkelijk aangepast worden. Ik gebruik hiervoor een vulpotlood met hardheid HB. Met een vulpotlood kun je mooi, fijn tekenen. En je hoeft niet te slijpen! De perfecte basis dus. Gebruik niet een te hard potlood (bijvoorbeeld 2H), want dit krast heel erg in je papier (en dat blijf je na het gummen zien). Een te zacht potlood (bijvoorbeeld 2B) geeft veel vlekken en is erg donker. Ook kun je de lijnen minder goed uitgummen.

TIP: Zorg dat je niet te hard op je potlood drukt. Dunne lijnen en schetsmatig tekenen zorgen ervoor dat je de potloodlijnen nog makkelijk kunt uitgummen.

GUM

Daarnaast is een fijne gum een van de materialen die je nodig hebt. Let op dat de gum niet te hard is. Een harde gum maakt de structuur van het papier sneller kapot.

TIP: Gum altijd 1 richting uit, zo zorg je dat het papier niet kreukt.

INSPIRATIE & CREATIVITEIT

Iedereen kan tekenen, daar ben ik van overtuigd. Wel moet je accepteren dat je een andere stijl hebt dan iemand anders. Vergelijk niet jouw tekening met die van een ander, dat is zonde!

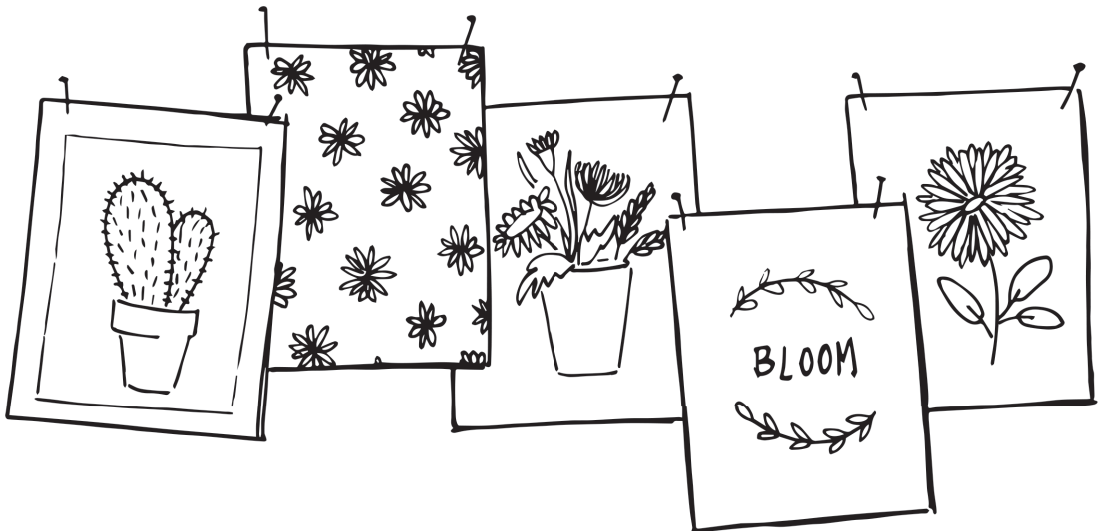
Het is juist leuk dat elke tekening anders is, zo ben jij en daarom zijn je tekeningen uniek! Dus probeer niet ieder klein detail precies na te tekenen, maar zie het meer als een basis om je eigen stijl te ontdekken en ontwikkelen.

Bedenk van tevoren goed wat je wilt tekenen. Maak desnoods eerst wat kleine schetsjes.

Zelf teken ik meestal eerst met potlood voordat ik het met pen overtrek. Je kunt dan nog makkelijk dingen aanpassen, zonder dat je hele illustratie is verknoeid door een verkeerde penstreep. Vaak zie je na de potlood-fase duidelijk wat extra aandacht nodig heeft.

Het is belangrijk dat je je tekening even 'de tijd' geeft. Vaak denk je na drie strepen 'dit gaat niets worden', maar als je dan even verdergaat, krijgt het geheel toch gestalte. Soms leg ik de tekening tussendoor even weg en ga er dan een paar uur, een dag of zelfs een week later pas weer mee verder. Een tekening moet langzaam kunnen ontstaan.

TIP: Heb je heel veel ideeën in je hoofd? Schets deze eerst vlot. Zo vind je de rust om daarna aan de slag te gaan met een illustratie.

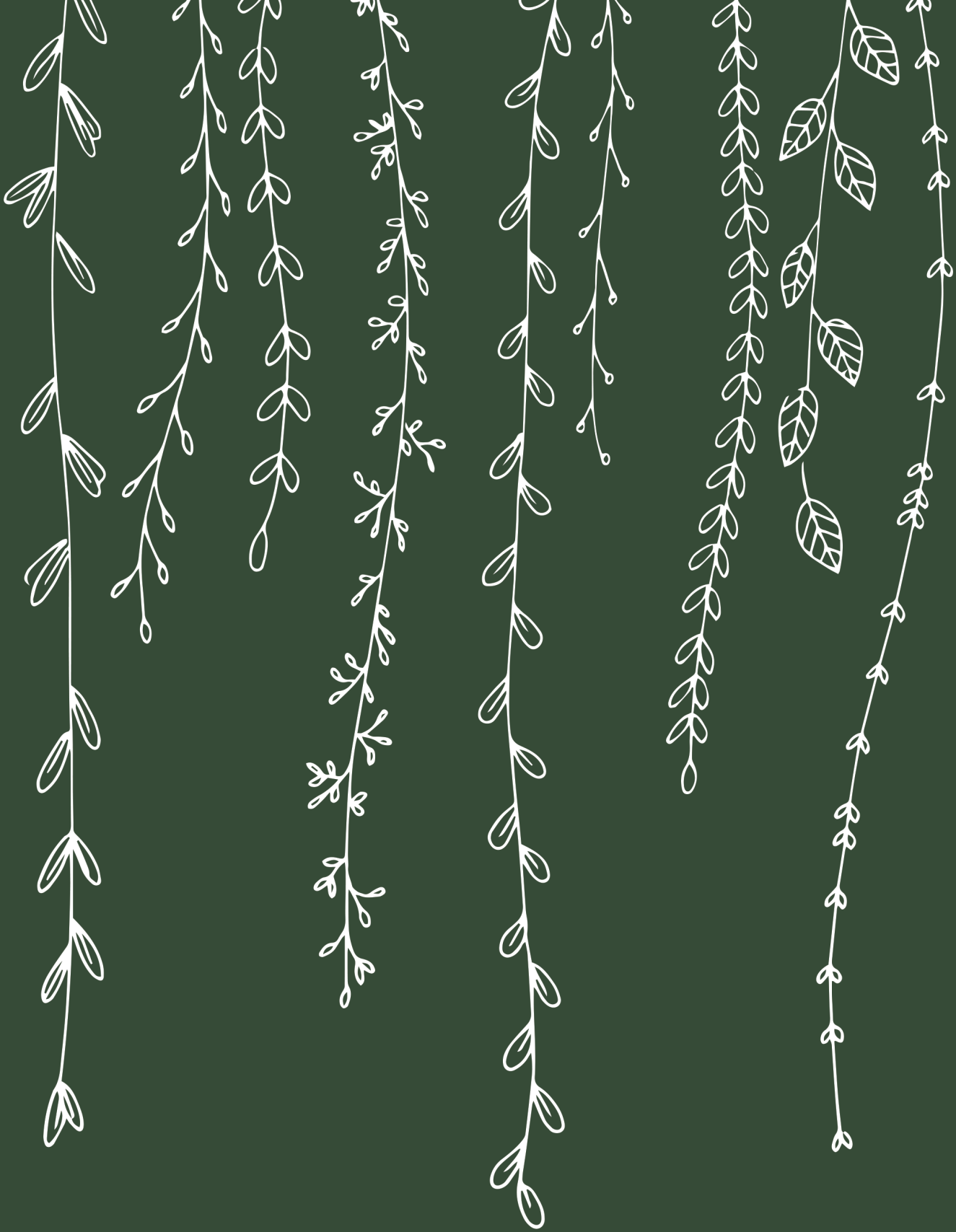
INSPIRATIE

Mensen vragen mij weleens waar ik al mijn inspiratie vandaan haal. Een lastige vraag, want het voelt namelijk een beetje als mijn tweede natuur. In mijn jeugd heb ik geleerd om goed om me heen te kijken. Niet 'gewoon' kijken, maar details en verhoudingen in me op te nemen; ik kom immers uit een creatief nest. Veel inspiratie haal ik uit het dagelijks leven of de natuur. Je kunt het zo gek niet bedenken, als je jezelf aanleert om anders te kijken, zullen de ideeën bij je binnenstromen! Probeer het maar eens.

Ga bijvoorbeeld eens wandelen in het bos en neem verschillende bladeren mee naar huis. Bekijk ze maar eens goed, ze zijn erg leuk om te gebruiken als basis voor de illustraties. Gebruik niet alleen de vorm van het blad ter inspiratie, maar ook de structuur, patronen en kleuren.

Ik hoop dat dit boek daarnaast een waardevolle inspiratiebron biedt dat jou over de streep trekt om te gaan tekenen.

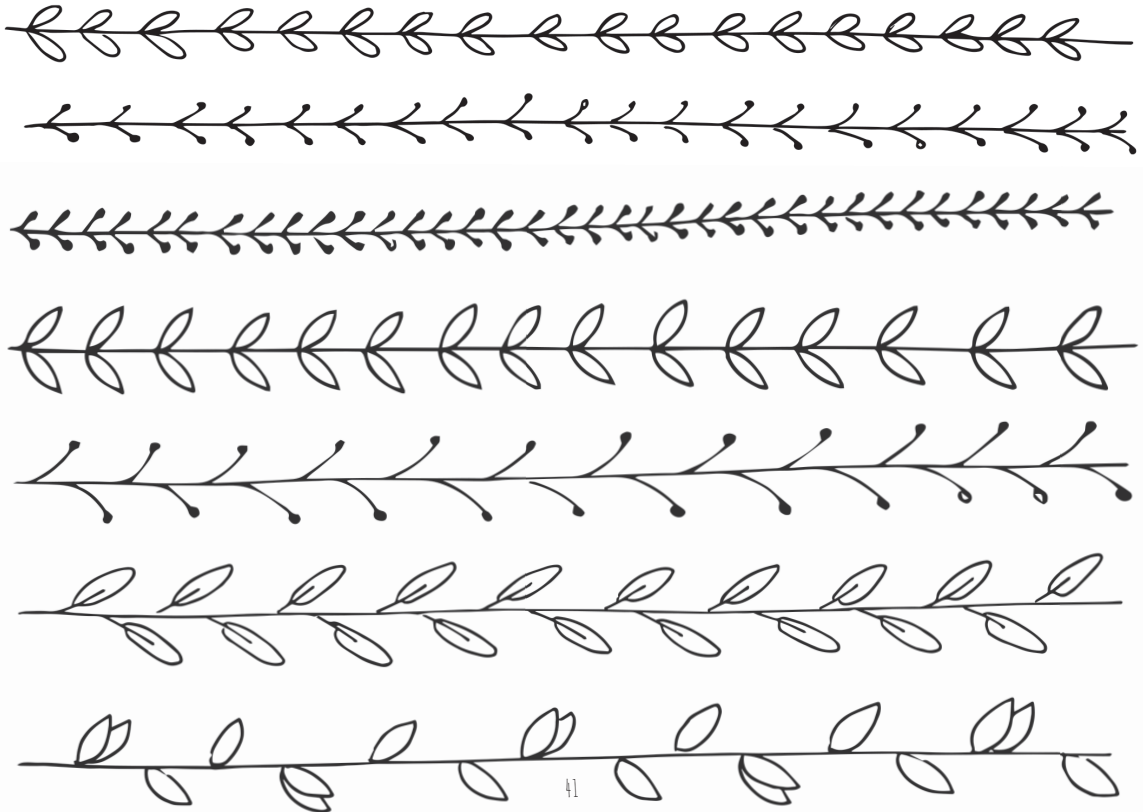
LIJNVERSIERINGEN & KADERS

LIJNVERSIERINGEN TEKENEN

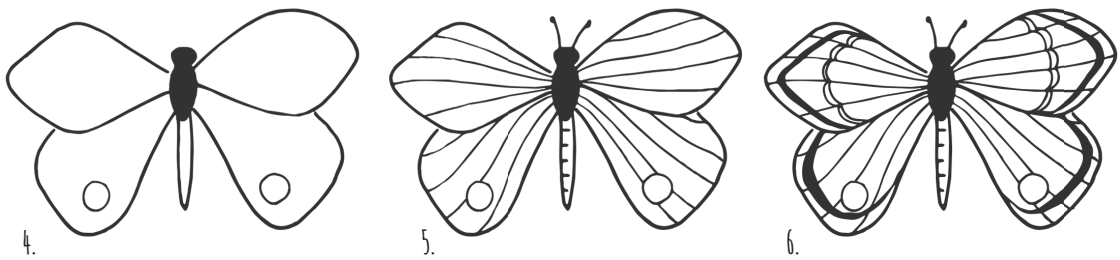
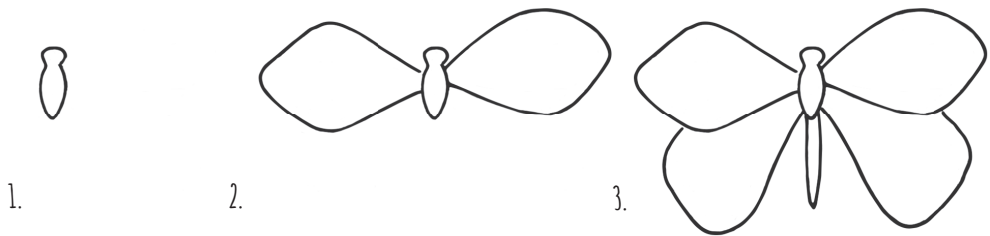
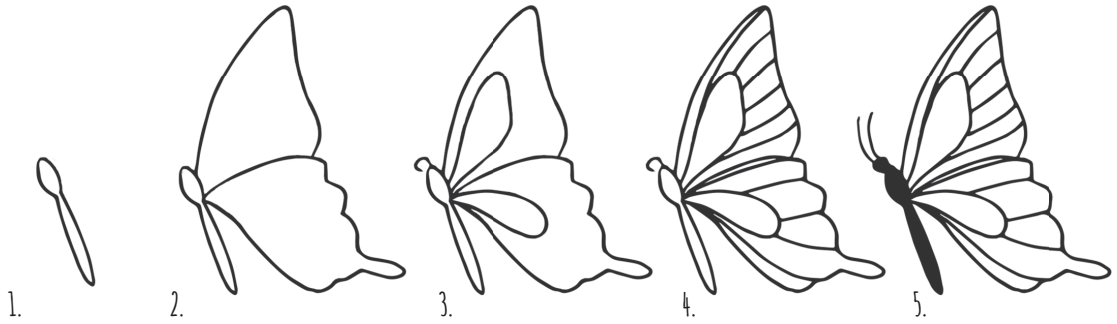
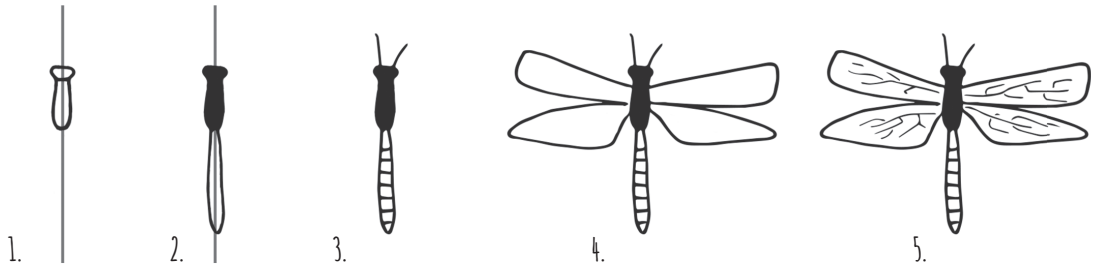
Lijnen zijn de basis van lijnversieringen en kaders. De mooiste lijnen trek je gewoon uit de hand; dit geeft je tekening zo veel meer karakter dan een lijn met een liniaal! Geen vaste hand? Dat kun je leren. Pak een leeg vel en begin maar; lijnen onder elkaar. Hou de vaart er wel in: in het begin zijn ze schots en scheef, maar na de nodige oefening zul je merken dat de lijnen al rechter worden! Nee, je hoeft niet de hele dag lijnen te tekenen, hoor. Maar teken ze even tussendoor, tijdens het bellen, in de pauze van je favoriete tv-programma of als het eten in de oven staat.

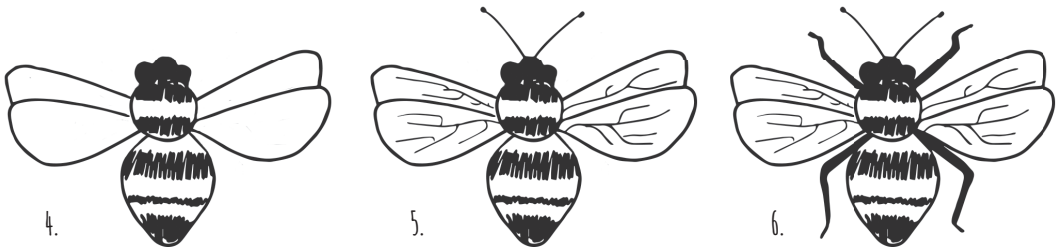
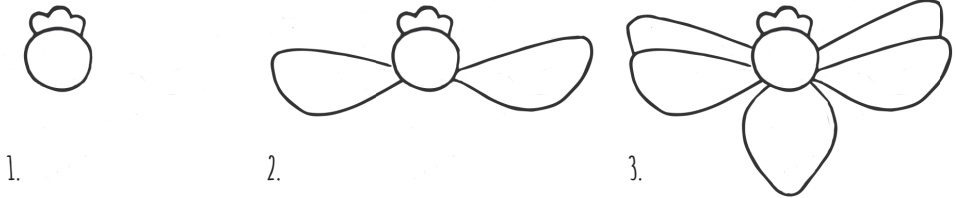
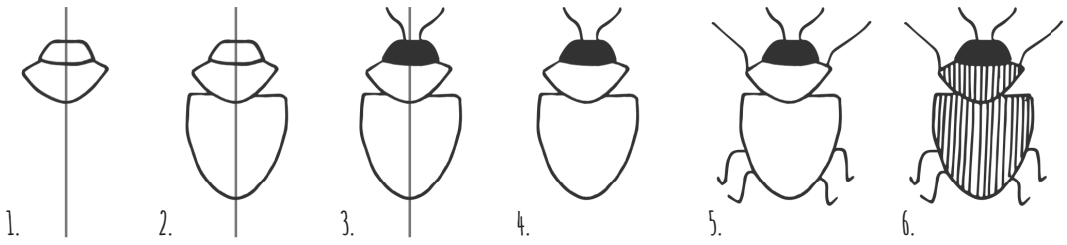
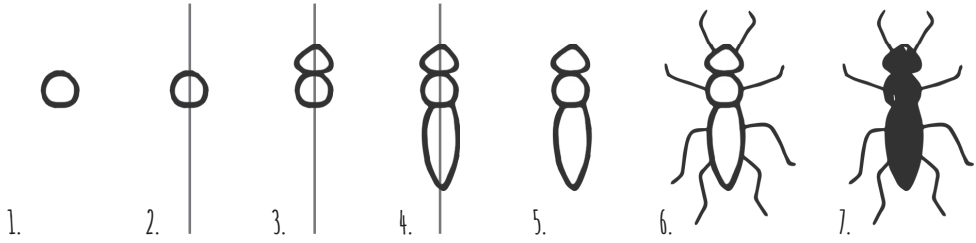
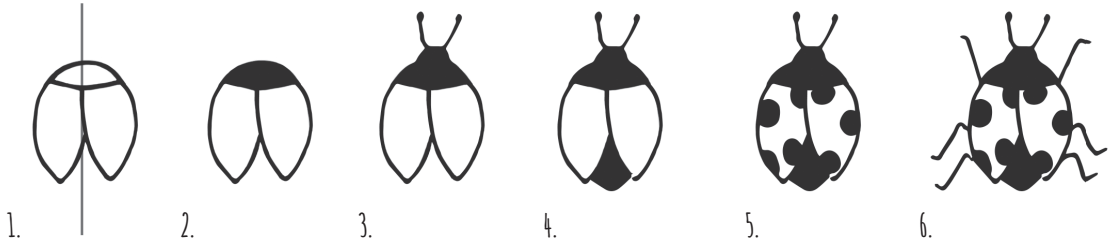
.....
: **TIP:** Pak doorschijnend papier :
: en leg het over streepjes- of :
: ruitjespapier heen. Zo ga :
: je minder snel scheve lijnen :
: trekken! :
:
.....

Heb je het een beetje onder de knie? Dan is het tijd voor de volgende stap. Teken blaadjes of besjes aan de lijnen. Maak het jezelf niet te moeilijk; dat komt later wel!

Op deze pagina's vind je nog meer insecten om stapsgewijs na te tekenen. Nu ga je juist opbouwen. Je ziet dat in kleine, eenvoudige stappen, er al een insect ontstaat.

In *De geheime tuin* laat illustratrice Mijke Desserjer zien hoe je eenvoudige lijnen omtovert tot botanische illustraties. Mijke start met het 'opbouwen' van lijnversieringen; o.a. takjes en bladeren worden toegevoegd aan simpele lijnen en groeien uit tot mooie lijnversieringen, banners en kaders. Daarna laat ze zien hoe (tuin)dieren, planten, cactussen en bloemen in simpele stappen tot leven worden gewekt op papier. Met vele tekentips, zoals het aanbrengen schaduwen en toevoegen van kleine versieringen, kun je jouw botanische illustratie net dat kleine beetje extra geven waardoor je versteld zult staan van je eigen tekentalent. Mijke besteedt ook aandacht aan handlettering, inclusief twee botanische alfabetten. Een prachtig boek bomvol inspiratie. Vanaf nu kun je je eigen urban jungle illustreren!

www.mijksje.nl

NUR 400

9 789043 920353

www.kosmosuitgevers.nl

**KOS
M•S**

Utrecht/Antwerpen

